A táj- és kultúrtörténeti értékek védelmének fontos terepe a nógrádi táj

A BÜKKI NEMZETI PARK

• Védetté nyilvánítás: 1977 • Terület: 43 168,8 ha

TERMÉSZETVÉDELEM A BÜKKI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG MŰKÖDÉSI TERÜLETÉN

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság az ország legváltozatosabb természeti adottságú észak-magyarországi területén látja el a természetvédelem sokoldalú feladatait. Az igazgatóság működési területén az Alföld erdősztyepp növényzetét, a Tisza-menti árterek ligeterdőit, vízeséllehelyeit, a dombvidékek hagyományos tájhasználatokkal formált mozaikjait és a középhegységek változatos erdőtársulásait, hegyi rétjeit, sziklagyepeit egyaránt megtaláljuk.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság közel **892 000** hektáros működési területén (Nógrád, Heves, illetve Borsod-Abaúj-Zemplén megyékben) **egy** *nemzeti park*, **9** *tájvédelmi körzet*, valamint **14** *természetvédelmi terület* található, összesen **128 280** hektár kiterjedésben. Az *ex lege* védett területeink kiterjedése **1817** hektár.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén összesen **422 000** hektár tartozik a *Natura 2000 hálózat* hatálya alá: átfedésekkel **75** területen közel **101 000** hektár *különleges természetmegőrzési terület* (SAC), **8** területen közel **350 000** hektár *különleges madárvédelmi terület* (SPA terület). A közelmúltban természeti emlékként védetté nyilvánított kaptárkövek összes területi kiterjedése **55,1** hektár.

A *országos ökológiai hálózat* területei négy kategóriából tevődnek össze: magterület, folytonos folyosó, megszakított folyosó és védőövezet (puffer). Az Észak-magyarországi régió térszíneinek közel fele az országos ökológiai hálózat részét képezi.

A BÜKKI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG ALAPTEVÉKENYSÉGE

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság állami feladatként meghatározott alaptevékenysége körében, működési területén ellátja a veszélyeztetett állat- és növényfajok védelmével, az élőhelyek fenntartásával és rehabilitációjával, a természetvédelmi kutatással kapcsolatos feladatokat, működteti a területi monitorozó és információs rendszert, szervezi és irányítja a régészeti örökség védelmében is közreműködő természetvédelmi őrszolgálatot, továbbá természetvédelmi bemutató, ismeretterjesztő, oktatási célú, valamint turisztikai létesítményeket tart fenn, a szemléletformálás jegyében pedig természetvédelmi, oktatási, nevelési és ismeretterjesztési tevékenységet végez.

Ellátja továbbá a vagyonkezelésében lévő természeti területekkel kapcsolatos vagyonkezelői feladatokat (állattenyésztés, extenzív növénytermesztés túzokkíméleti területeken, természetvédelmi célú erdő- és vadgazdálkodás, üdültetés stb.), valamint a védett és fokozottan védett természeti értékek, védett természeti területek, a Natura 2000 területek, valamint a nemzetközi természetvédelmi egyezmény hatálya alá tartozó területek és értékek természetvédelmi kezelésével kapcsolatos feladatokat. Szakértőként közreműködik – a környezetvédelmi, természetvédelmi felügyelőségek és vízügyi hatóságok megkeresése esetén – a természetvédelmi hatósági, szakhatósági, valamint a tájvédelmi szakhatósági eljárásokban.

Az igazgatóság alapfeladatai:

- *természetvédelmi kezelés, fenntartás, üzemeltetés* (pl. élőhely-rehabilitáció a működési területen lévő védett természeti területeken);
- a *természet állapotának felmérése, feltárása, változásainak nyomon követése* (kutatás, monitoring);
- *természetvédelmi célú nyilvántartások vezetése*, adatgyűjtés, felmérés (barlang, forrás, ex lege természeti emlékek, biotikai nyilvántartások stb.)
- *szemléletformálás, bemutatás* (ismeretterjesztés, természetismereti oktatás, környezeti nevelés, a turizmus idegenforgalom irányítása, szervezése).
- *őrzés, védelem* (az igazgatóságok szervezetén belül működő *természetvédelmi őrszolgálat* révén);

TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉST MEGALAPOZÓ KUTATÁSI TEVÉKENYSÉG

A védett természeti területeken folyó *kutatási tevékenységek* az aktív természetvédelmi tevékenységhez, a nemzetközi normáknak megfelelő védelmi kategóriák (pl. a nemzeti park övezeteinek) kialakításához, valamint a Natura 2000-es jelölő fajok és élőhelyek vizsgálatához szükséges alapadatok beszerzésére irányulnak:

növénytani kutatások: védett területek flóra- és vegetációtérképezése, a védett növényfajok felmérése;

állattani kutatások: védett területek állatvilágának felmérése, védett és fokozottan védett állatfajok állományainak és a veszélyeztető tényezőknek a felmérése (például madártani megfigyelések, denevér, ürge felmérések, veszélyeztetett lepkefajok és populációik monitorozása, felmérése, vizes élőhelyek felmérése, kétéltű- és hüllőfelmérések, gerinctelen állatvilág felmérése).

Élettelen természeti értékek védelme (országos földtani alapszelvények és egyéb geológiai feltárások, földtani és felszínalaktani értékek kutatása; a bükki (karszt)vízkutatás; a bükki forrásmészkő-kiválások kutatása; a források, barlangok *közhiteles nyilvántartásának* létrehozása; kunhalmok és földvárak természeti, táji értékeinek kutatása; az ex lege természeti emlékek és az egyedi tájértékek, valamint a kaptárkövek felmérése, listájuk összeállítása.

FAJMEGŐRZÉSI PROGRAMOK

Növényfajok terén a **boldogasszony papucsa** (*Cypripedium calceolus*), a **sokcimpájú holdruta** (*Botrychium multifidum*) és a **korai szegfű** (*Dianthus plumarius*) aktív védelme, élőhelykezelése, gerinctelen állatok vonatkozásában pedig egyes veszélyeztetett **lepkefajok** – pl. **hangyaboglárkák** (*Maculinea spp.*), **szerecsenbogárkák** (*Aricia spp.*), **nagy tűzlepke** (*Lycaena dispar*), **magyar fésűsbagoly** (*Dioszeghyana schmidtii*), **nagy szikibagoly** (*Gortyna borelii*) – élőhelykezelése, monitorozása terén értünk el komoly eredményeket.

A Bükk számos **kétéltű-védelmi program** helyszíne. Az igen ritka **alpesi gőte** (*Triturus alpestris*) a hegység montán jellegű régiójában, a fennsíkokon, illetve a csapadékosabb Északi-Bükkben, a mélyebb völgyekben megbújó vizes élőhelyekhez kötődik.

Az utóbbi évtizedben fellendült **denevérvédelmi** munka egyik legfontosabb színtere Észak-Magyarország, melynek során a barlanglakó fajok védelmében számos barlangot és mesterséges üreget „denevérbarát" módon lezártunk. Az erdei fajok élőhelykezelése, élőhelyfejlesztése, odúsítása és az épületlakó fajok védelmét szolgáló intézkedéseink során is komoly tapasztalatokat gyűjtöttünk.

Elsőként foglalkoztunk az **ürge** (*Spermophilus citellus*) telepítésével, nálunk gyűlt össze az az ismeret, amely megalapozta a ragadozó nagyemlősök (**farkas**, **húz**) védelem-orientált kutatását. Igazgatóságunk koordinálja a terepi adatokra épülő **csíkosegér** (*Sicista subtilis*) kutatási és élőhelyvédelmi programot. Legjelentősebb eredményeinket egyes veszélyeztetett madárfajokat érintő fajmegőrzési programjaink során értük el. A négyszeresére növekedett **kerecsensólyom** (*Falco cherrug*) és a közel tízszeresére emelkedett **parlagi sas** (*Aquila heliaca*) állomány munkánk egyértelmű fokmérője. Több nappali ragadozó madár – pl. a **békászósas** (*A. pomarina*), a **hamvas rétihéja** (*Cyrcus pygargus*), a **kék** és a **vörösvércse** (*Falco vespertinus, F. tinnunculus*), a **kígyászölyv** (*Circaetus gallicus*) –, néhány bagolyfaj – pl. az **uhu** (*Bubo bubo*), az **uráli bagoly** (*Strix uralensis*) és a **füleskuvik** (*Otus scops*) – a **gólyafajaink** (*Ciconia spp.*), a **szalakóta** (*Coracias garrulus*) és még jó néhány madárfaj aktív védelme tekintetében jelentős eredményeket értünk el, és fontos tapasztalatokat szereztünk a fajmegőrzési munka folytatásához.

A bükkvidéki gyümölcsösök és az ott található, jelentős genetikai értéket hordozó ősi gyümölcsfajták megőrzése, tájrehabilitációs programokba való felhasználása szintén kiemelt jelentőségű faj-, illetve fajtavédelmi tevékenységünk.

ÉLŐHELYFENNTARTÁSI PROGRAMOK, FÖLDTANI TERMÉSZETVÉDELEM

A BNPI működési területén változatos természetmegőrzési tevékenység zajlik. Védett területeink közel 2/3 része erdőterület, mely jórészt állami tulajdonban és erdőgazdasági részvénytársaságok kezelésében van. A BNPI vagyonkezelésében jelenleg több mint háromezer hektár nem összefüggő tömbben lévő erdő található, melyek kezelését nem gazdasági megfontolások alapján végezzük. Kizárólagos célunk a természetességi állapot javítása, melynek érdekében ún. folyamatos erdőborítást biztosító erdőkezelést kezdtünk meg, ily módon segítve elő, hogy erdeink természetközeli állapotba kerüljenek.

A síkvidéki védett természeti területeinken, a Kesznyéteni, a Borsodi-Mezőség és a Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzetekben – döntően hazai, valamint nemzetközi pályázatok segítségével – tájrehabilitációs programok zajlanak. A vízelőhely-fejlesztések célja a Tisza-menti élőhelyek (mocsarak, mocsárrétek, kaszálórétek) kiegyensúlyozott vízellátásának megteremtése, ökológiai állapotuk javítása – vízelvezető csatornák, zsilipek felújítása révén.

A kilencvenes évek közepétől váltak hozzáférhetővé azok a források, amelyek segítségével fokozatosan megindíthattuk a kedvezőtlen állapotba került füves élőhelyeink, fás legelőink rekonstrukcióját, majd folyamatos fenntartását.

Napjainkra egyre inkább előtérbe kerültek azok a természetvédelmi kezelési feladatok, amelyek a természeti erőforrásokkal történő, természetvédelmi szempontú gazdálkodás irányába mutatnak.

A természet védelméről szóló törvény szellemében a földtani értékek védelme a tájvédelmet, az élettelen és meg nem újítható természeti erőforrások, valamint az élővilág létfeltételeinek megóvását szolgálja. A védelem kiterjed a földtani, felszínalaktani képződményekre, ásványokra, ásványtársulásokra, ősmaradványokra, barlangokra, víznyelőkre és forrásokra. A több mint 1200 bükki barlang esetében vagyonkezelői feladatokat is ellátunk. A barlangok pontos felmérése, katasztrerezése több éve folyó munka, melynek eredményeképpen tudományos igényű közhiteles nyilvántartási rendszer jött létre. A *természetvédelem* látókörébe mára nem csupán a természeti értékek, természeti emlékek, hanem a tájhoz erősen kötődő kulturális örökség is beletartozik.

BEMUTATÁS, KÖRNYEZETI NEVELÉS, ÖKOTURIZMUS

Turisztikai, környezeti nevelési, szemléletformáló fejlesztések főleg a nemzetközi jelentőségű, Európa Diplomás Ipolytarnóci Ősmaradványok természetvédelmi területen, a Világörökség részeként nyilvántartott Hollókői Tájvédelmi Körzetben, a Illafüredi idegenforgalmi barlangokban és a Felsőtárkányi Nyugati Kapu Oktató- és Látogatóközpontban történnek. A BNPI keretein belül folyó természetvédelmi tevékenységről tanösvényeken, bemutató- és kiállítóhelyeken adunk tájékoztatást, valamint tájékoztató füzetek, ismeretterjesztő kiadványok, tudományos igényű kötetek révén nyújtunk ismereteket. A természetvédelmi oktatás, környezeti nevelés céljait különböző tevékenységformák (szakvezetett túrák, előadások, természetismereti táborok) révén valósítjuk meg.

Tölgyesekben fészkel a télen Afrikáig vonuló darázsölyv

Magyarországon fokozottan védett a nagyfülű denevér

A Vörös Könyvben szereplő faj a farkasalmalepke

Rombarlang a Bükk-fennsíkon

A boldogasszony papucsa ritka és veszélyeztetett kosborfaj

Fokozottan védett reliktumfaj az északi sárkányfű

Az ürge Európa délkeleti rövidfüvű pusztáinak fogyatkozó kisemlőse

A vízkilépési pontok különleges csoportját alkotják a karsztforrások

Áradmányvizek a Borsodi-Mezőségben

Holtfa egy szurdokvölgyben

Bemutató- és kiállítóhelyek, tanösvények

- **Ipolytarnóci ősmaradványok természetvédelmi terület és bemutatóhely**
  Az 1944-ben védetté nyilvánított világhírű természetvédelmi terület földtani örökségünk gyöngyszeme, egy 20 millió évvel ezelőtti vulkáni katasztrófa által elpusztított ősvilág páratlan gazdagságú lelőhelye. 1995-ben az összeurópai természeti örökség részének nyilvánították, Európa Diplomával tüntették ki. **Ősfenyő Belépő** fogadóépület, **4D Motion Theatre** szimulációs terem, **bükkábrányi ősfenyők védőháza, Miocén Erdő,** játszótér és lombkorona tanösvény, tanösvény-hálózat (geológiai, kőzetparki, biológiai és a kőszikla ösvények).
- **Salgótarján — Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpont**
  200 m²-es beltéri és 3 hektáros parkosított területen fogadja az érdeklődőket a látogatóközpont. Főtáblavilója a Baglyas-kő bazaltszikla helyi jelentőségű védett természeti terület.
- **Hollókő — Tájház („Táj és a nép" c. kiállítás — Kossuth út 99–100.)**
  A Hollókői Tájvédelmi Körzet a Cserhát dombjai közé zárt Hollókő község és környéke építészeti, gazdálkodási és kulturális hagyományainak megóvására alakult 1977-ben. A hollókői várhegy alatt elterülő Ófalu helyreállítása, a zártkertek hagyományos kisparcellás művelési módjainak fenntartása kimagasló nemzetközi megítélést kapott, és a települést 1987-ben felvették az UNESCO „Világ Kulturális Öröksége" listájára.
- **Felsőtárkány — Nyugati Kapu Oktató- és Látogatóközpont, „Karszt és élővilága"** kiállítás (főpart, Ifjúság u. 34/1.)
  A kiállítás az évszakok váltakozását követő dioramákkal mutatja be a bükki Őserdő, s a Nagy-mező egy részletét, a karsztjelenségeket, s egy-egy jellemző élőhelyet. Az ősemberbarlang-rekonstrukció megmutatja, hogyan is használta a bükki ősember lakóhelyeként a bükki karszt barlangjait.
- **Szilvásvárad — Millenniumi Kilátótorony**
- **Lillafüred — Szent István-barlang**
  A barlang a Bükk hegység ismert cseppkőbarlangjai közül kiemelkedik méreteivel, cseppkőképződményeinek gazdagságával. A barlangot 1931-től látogathatja a nagyközönség.
- **Lillafüred — Anna-barlang**
  A barlang üregeit a 19. sz. elején fedezték fel, majd 1926-ban, kiépítése után nyílt meg az idegenforgalom számára. A 400 m hosszúságú barlang különlegessége, hogy mésztufában alakult ki.
- **Lillafüred –„A múlt emlékei a Bükkben"**
  A történelem előtti korok régészeti leleteit hű másolatokban tanulmányozhatják a kiállítás látogatói.
- **Cserépfalu — Oszlai tájház**
- **Ároktő — Tájház** (3467 Ároktő, Táncsics út 5.)
- Az önálló ismeretszerzést elősegítő **tanösvényeink, terepi bemutatóhelyeink** egyaránt szolgálják a turizmus, az idegenforgalom, valamint az oktatás és a környezeti nevelés céljait.

Kunhalmok és földvárak rehabilitációja a BNPI Heves és Borsod megyei területein

A „Kunhalmok és földvárak rehabilitációja a BNPI Heves és Borsod-Abaúj-Zemplén megyei területein." Című KEOP-3.1.2/2F/09-11-2013-0041 projekt során Heves megyében 3, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 13 helyszínen végeztünk „ex lege" természeti értékként is számon tartott védelmi beavatkozásokat. Heves megyében a Csörsz-árok Erdőtelek és Dormánd közötti, viszonylag ép, 4,6 km hosszú, botanikai értékeket is hordozó szakaszát, továbbá az őskori eredetű, de a korai középkorban is használt erdőtelki Hanyi-halmot, és a boconádi Alatka-puszta területét érinti a projekt. Borsod-Abaúj-Zemplén megyében két bükkaljai földvár – a sályi Latorvár és a Kisgyör határán emelkedő Halomvár – valamint négy síkvidéki földvár (a tiszabábolnai Fehérló-tanya, a mezőcsáti Lapos-halom, a tiszakeszi Szóda-domb és a tiszalúci Danka-domb) területén végeztünk régészeti és állapotmegőrzési munkákat. A pályázat keretében 7 védett, vagy NATURA 2000 területen lévő kunhalom kutatására és megőrzésére is sor került.

Operational area and the range of duties of the Bükk National Park Directorate

The Bükk National Park Directorate fulfils the manifold assignments of nature conservation in the north Hungarian region with the most diverse endowments within the country. In the Directorate's operational area the forest steppe vegetation of the Great Hungarian Plain, park forests of the floodplains and along the River Tisza as well as its wetlands, mosaics shaped by the traditional landscape use of hillsides as well as various mid-mountainous forest associations, mountain meadows and rock grasslands.

In the operational area of the Bükk National Park Directorate being approximately 892 000 hectares (in the counties of Nógrád, Heves and Borsod-Abaúj-Zemplén) one national park, 9 protected landscape areas and 14 nature conservation areas are found covering a total area of 128 280 hectares. The "ex lege" protected areas include 1817 hectares. The number of areas of special importance designated as Nature 2000 areas and Sites of Community Interests (SCI) is 75 covering an area of 101 000 hectares, the number of Special Bird Areas (SPA) is 8 extending to an area of 350 000 hectares.

Research activity supporting nature conservation management

Research activities performed at protected nature areas aim at obtaining basic data required to active nature conservation activities, to the establishment of protection categories in accordance to the international standards (e.g. IUCN classification) and to the study of Nature 2000 indicator species and habitats:

- botanical research: flora and vegetation mapping of protected areas, cadastering of protected plant species;
- zoological research: surveying of the fauna of protected areas, surveying of the stocks of protected and strictly protected animal species and the endangering factors (e.g. ornithological observations, bat and gopher surveying, monitoring and cadastering of endangered butterfly species and their populations, surveying of wetlands, cadastering of amphibians and reptilians as well as invertebrates)

Protection of the abiotic natural values (research of the national stratigraphical key sections and other geological exposures, geological and geomorphological values; (karst) water research in the Bükk Mountains; a study of travertine concretions in the Bükk Mountains; establishment of an *authentic registry* for springs and caves; research of he nature conservation and landscape values of tumulus and earth mottes; cadastering of the unique landscape values along with their list being compiled.

Species presevation programmes

We have gained results, regarding plant species, in the field of the active conservation and habitat management of Yellow lady's slipper (*Cypripedium calceolus*), Leathery grapefern (*Botrychium multifidum*) and Tartar bread plant (*Crambe tataria*), as well as, regarding invertebrates, in the habitat management and monitoring of certain endangered butterfly species, e.g. *Maculinea spp., aricia spp.*, Large copper butterfly (*Lycaena dispar*), *Dioszeghyana schmidtii*, Fisher's estuarine moth (*Gortyna borelii lunata*). In the last decade, one of the most important sites of bat protection work, Northern Hungary, has shown an upward trend, during which many caves and artificial hollows have been closed up in a 'bat-friendly' way in order to protect cave-dweller species. In the fields of habitat management, development and hole-making of forest species as well as magisterial and professional management of the provisions for the protection of building-dweller species, we also have considerable expertise. We were the first to be involved with the colonisation of Gopher (*Citellus citellus*), and have gained the field knowledge that was the base for conservation-oriented research of predator large-bodied mammals (wolf, lynx). The Directorate co-ordinates the Southern birch mouse (*Sicista subtilis*) research and habitat-preservation program based on field data. The most significant results were provided by our species conservation programs involving certain endangered bird species. An unequivocal measure of our work are the flocks of Saker falcon (*Falco cherrug*) and Imperial eagle (*Aquila heliaca*) in Hungary, the first has indicated a four-fold whereas the second a nearly 10-fold increase. We have obtained significant results and expertise above average to continue species conservation works regarding the active conservation of several daytime birds of prey, e.g. Lesser spotted eagle (*Aquila pomarina*); Golden eagle (*Aquila chrysaetos*); Montagu's harrier (*Circus pygargus*); Red-footed falcon (*Falco vespertinus*) and Kestrel (*Falco tinnunculus*); Short-toed eagle (*Circaetus gallicus*), some owl species, e.g. Eagle owl (*Bubo bubo*); Ural owl (*Strix uralensis*); Long-eared owl (*Asio otus*), stork species (*Ciconia spp.*), Roller (*Coracias garrulus*) and many other bird species.

Habitat preservation programmes, geological nature conservation, interpretation sites

In the operational area of BNPD, various nature conservation activities take place. Nearly two third of our protected areas are forests mostly being state-owned and under the management of silvicultural corporations. At present, under the trusteeship of BNPD, *3263 hectares* of discontinuous forest whose management is carried out based not on economic reasons. Our aim alone is to improve the state of naturalness in order to which a forest management providing so-called continuous forest cover has been initiated advancing our forests developing to a quasi-natural stage.

At our plainland protected nature areas, i.e. in the Kesznyéten, Borsodi-Mezőség and Heves Grasslands Protected Landscape Areas – predominantly by national and international projects, landscape rehabilitation programmes have been taking place. The aim of wetland developments is the establishment of the balanced water supply of habitats along the River Tisza (moors, marsh meadows and hay meadows) as well as the improvement of their ecological status – by the reconstruction of drainage channels and flood-gates.

Resources by which the reconstruction of grassland habitats, wooded pasture-lands being in a disadvantageous status, followed by their permanent maintenance could be gradually initiated have become available since the mid-1990s.

According to the Act on Nature Conservation, protection of the geological values serves landscape conservation, the conservation of the abiotic and non-renewable natural resources as well as that of the life conditions of the living world. The protection is extended to geological and geomorphologic formations, minerals and mineral associations, fossil remains, caves, sinkholes and springs. For the more than 1200 caves of the Bükk Mountains, the Directorate also fulfils trusteeship duties. Precise surveying and cadastering of the caves have been taking place for years, as a result of which a scientifically authentic record system has been established.

Tourism, environmental educational and awareness raising activities take place mainly at the Ipolytarnóc fossil remains Nature Conservation Area being of international significance and awarded with European Diploma, at the Hollókő Protected Landscape Area registered as part of the World Heritage, the tourist caves of Lillafüred and at the Nyugati Kapu (Western Gate) Education and Visitors' Centre at Felsőtárkány. Information on nature conservation activities carried out within the framework of BNPD is available at nature trails, demonstration and exhibition sites as well through information booklets, popular educational publications and scientific books. The aims of nature conservation and environmental education are fulfilled by various forms of activities (guided trips, lectures, nature educational camps).

Erdővel borított középhegység (Bükk)

BÜKKI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG
Cím: 3304 Eger, Sánc u. 6. • Levelezési cím: 3301 Eger, Pf. 116
Telefon: 36/411-581 • E-mail: titkarsag@bnpi.hu
www.bnpi.hu

Szerkesztette: **Baráz Csaba**

Összeállította: **Baráz Csaba, Holló Sándor, Schmotzer András**

A fényképeket készítették: **BNPI fotótár, Zöld Horizont archívum (Baráz Csaba, Estók Péter, Harmos Krisztián, Szitta Tamás, Táborská Jana, Tóth László)**

Térképet készítette: **Katona Zoltán – A&Z 1.1 Térképműhely**

A fordítást készítette: **Baros Zoltán**

Nyomdai munkák: **Garamond Kft., Eger**

Grafika, tördelés: **Molnár Zoltán, Dányi József**

Kiadja: **Bükki Nemzeti Park Igazgatóság**

Felelős kiadó: **Dr. Horváth Ákos**

ISBN 978-963-9817-51-7

Eger, 2014

A kiadvány a „Kunhalmok, földvárak rehabilitációja a BNPI Heves és Borsod megyei területein" című KEOP-3.1.2/2F/09-11-2013-0041 projekt keretében készült.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Regionális és Fejlesztési Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

X23947

A BÜKKI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG

MŰKÖDÉSI TERÜLETE

1 : 300 000

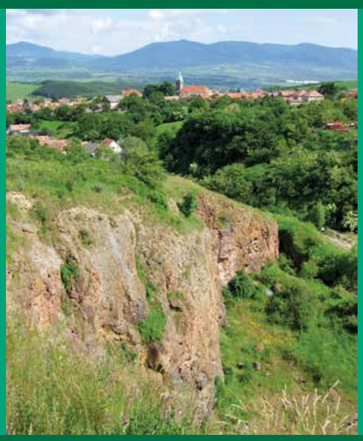

BÜKKI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG